

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**



МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Продукти переробки обліпихи володіють унікальними властивостями і не втрачають своїх цілющих властивостей при термічній обробці.

Фітоконцентрати з обліпихи можуть бути у вигляді екстрактів або сухих пудр, застосування яких залежить від виду продуктів, їхньої фізичної форми та сумісності за органолептичними показниками. При збагаченні напоїв доцільною формою фітоконцентратів є рідина.

Нами були проведені дослідження щодо отримання обліпихового соку шляхом пресування та екстрагування. Досліджено також комбінований спосіб такої обробки. Дослідження проводили з урахуванням обладнання закладів ресторанного господарства, технологічності процесу, дотримання санітарних норм, визначення умов збереження напівфабрикатів та впливу рецептурної кількості екстракту на підвищення харчової цінності напою та його органолептичні показники.

Шляхом математичного моделювання визначено масові частки компонентного складу напоїв в залежності від поставленої цільової функції.

Таким чином розроблено технологію напоїв з фруктової та овочевої сировини із застосуванням екстрактів обліпихи. Отримані напої володіють високими поживними властивостями та за вмістом фізіологічно функціональних інгредієнтів відносяться до продукції спеціального призначення.

КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ

Черкаський А.В. кандидат історичних наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Вступ. У професійному житті спілкування виконує різноманітні функції. Існує декілька підходів до їх класифікації, але більшість авторів виділяють наступні профільюючі функції спілкування в організаційній поведінці: комунікативну, регулятивну і перцептивну. Комунікативна функція спілкування полягає в обміні інформацією між індивідами. Регулятивна функція виражається в тому, що в процесі спілкування людина регулює (змінює) як свою власну поведінку, так і поведінку партнера по спілкуванню. Перцептивна функція реалізується в тому, що спілкування включає взаємне сприйняття партнерами один одного, яке багато в чому забезпечує або ускладнює розуміння тих, що спілкуються. Соціальний психолог Б. Д. Паригін замість регулятивної функції розглядає інтерактивну, що в діловому спілкуванні є дуже істотною, особливо в останнє десятиліття, у зв'язку з орієнтацією на командування[1].

Матеріали і методи. Розглядаючи комунікативні здібності з точки зору психодіагностичного інструментарію, можна привести в приклад методiku КОС-1, що визначає комунікативні та організаторські здібності людини. В ній потрібно відповісти в спеціальному бланку на 40 питань, після чого підраховуються отримані

результати, які необхідно перевести в коефіцієнти, що відображають рівні розвитку комунікативних і організаційних здібностей респондента, що виконує тест.

Результати. Комунікація в праці фахівця виявляється всього лише частиною процесу спілкування і, отже, поняттям більш вузьким. Вона здійснюється лише в процесі взаємодії (інтеракції) і розрахована на взаєморозуміння (перцепцію). Комунікація - це специфічний обмін осмисленою інформацією, процес передачі емоційного та інтелектуального змісту від людини, групи або організації. Ефективне здійснення комунікаційного процесу залежить від рівня розвитку комунікативної компетенції особистості, тобто комплексу умінь вербального і кінетичного спілкування, самопрезентації, стресостійкості, командної взаємодії, співпраці, управління конфліктами, умінь і навичок самоврядування в процесі взаємодії.

Аналізуючи компетентність в спілкуванні, необхідно відзначити, що тут проявляється два взаємопов'язаних рівня - операційно-технічний або поведінковий, а також глибинний, особистісно-смысловий. У формуванні компетентної комунікативної поведінки суб'єкта беруть участь, перш за все, смисли, особистісні цінності, глибинні спонукання, соціогенні потреби і резерви знань, умінь і навичок. Комунікативна компетентність визначається як складна особистісна характеристика, як сукупність здібностей, умінь, психологічних знань і комунікативних особистісних якостей, яка проявляється в різних ситуаціях спілкування[2]. В інших роботах комунікативна компетентність визначається як система внутрішніх ресурсів, необхідних для побудови ефективної комунікативної дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії. Тут ефективність передбачає наявність у суб'єкта здатності аналізувати і давати адекватну оцінку ситуації спілкування; висувати мету взаємодії і конструювати систему оптимальних способів її досягнення, а також регулювати, контролювати і перетворювати хід комунікативної активності. Важливу роль відіграє знання законів, принципів і правил побудови оптимальної взаємодії, а також вміння швидко і правильно орієнтуватися в різноманітних ситуаціях спілкування.

Аналіз наукової літератури показує також, що часто на практиці деякі дослідники не поділяють поняття компетентність і компетенція, використовуючи їх як синоніми. Крім того, іноді їм надаються різні значення, при цьому в менеджменті більше переваг віддається поведінці, що впливає на ефективність роботи, а в психології - таким характеристикам, як сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (досвіду, знань, умінь, навичок, способів діяльності), які належать до певного кола предметів і процесів, необхідних для якісної продуктивної діяльності [3, 4, 5].

Комунікативна компетенція- досвід, що розвивається і значною мірою усвідомлюється у спілкуванні між людьми, який формується і актуалізується в умовах безпосередньої людської взаємодії; і це певний рівень сформованості особистісного і професійного досвіду взаємодії з оточуючими, який потрібно індивіду, щоб успішно функціонувати в професійному середовищі і суспільстві [6]. Під комунікативною компетентністю розуміється складна особистісна

характеристика, яка включає в себе комунікативні здібності та вміння, здібності до самоконтролю, емпатії, психологічні знання властивостей особистості, психічні стани, що проявляються в спілкуванні. Ступінь сформованості комунікативної компетентності впливає на продуктивність спілкування, результативність професійних досягнень, процес самореалізації, життєвого самовизначення, соціалізацію в цілому і багато іншого.

Основні складові комунікативної компетенції:

- *вербальна-доречність* тих чи інших висловлювань учасників ділової взаємодії; відсутність труднощів у письмовому мовленні, в оформленні ділової документації; варіативність в інтерпретації одержуваної інформації; адекватність орієнтації в сфері оціночних суджень і стереотипів; розвинений тезаурус (лінгвістичний словник) і метафоричність мови; вміння вести дискусію, задавати питання і відповідати на них; володіння позитивними невербальними сигналами, що супроводжують мову;

- *психологічна-знання* учасників спілкування, їх індивідуальних особливостей, провідних сенсорних каналів і «ключів доступу» до них; індивідуальної мотивації і спрямованості; вміння управляти емоційною напругою і конфліктними ситуаціями, інцидентами, надавати учасникам взаємодії психологічну підтримку;

- *соціально-психологічна-це* міжособистісна орієнтація; уявлення про різноманітність соціальних ролей, способів, стратегій і тактик взаємодії; вміння аналізувати і вирішувати міжособистісні та внутрішньогрупові проблеми, розробляти і пробувати різноманітні конструктивні сценарії поведінки в ситуаціях конфлікту думок;

- *інтерактивна-вміння* створювати команду і співорганізовувати спільну роботу її членів, правильно розподіляти ролі, вибирати лідерів, ефективні стратегії, управляти процесом взаємодії і вирішенням завдань, поставлених перед групою;

- *его-компетенція-важлива* складова підготовки фахівця, що спирається на самомаркетинг (вивчення свого потенціалу) і самоменеджмент (управління собою, досягнення поставлених цілей), що дозволяє розуміти свої можливості і призначення, ресурси і причини труднощів у спілкуванні з іншими, а також знання механізмів регулювання емоцій і вміння ними користуватися, володіння техніками формування та оптимізації (евристичний оптимізм) особистого успіху.

Висновки. Сформована комунікативна компетентність сприяє:

1. Налагодженню горизонтальних і вертикальних комунікативних зв'язків в будь-якому соціальному інституті і в повсякденному міжособистісному спілкуванні (в тому числі запобігання і вирішення конфліктів) з метою найбільш ефективної взаємодії для прийняття, вирішення управлінських завдань і контролю над управлінськими рішеннями.

2. Виявлення актуальних проблем комунікантів (членів сім'ї, випадкових партнерів по спілкуванню, колег і відвідувачів (якщо це стосується організації, установи)) з метою надання допомоги або впливу на них.

3. Підвищенню (підтримці) авторитету, іміджу, репутації як своєї власної, так і співрозмовників (організації, установи).

4. Організації ефективної командної діяльності.

Література

1. Парыгин Б.Д. Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории. СПб., 1999

2. Петровская Л.А. Компетентность в общении. Социально-психологический тренинг. М., 1989.

3. Зимняя И. А. Ключевые компетенции - новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. - 2003. - №5. С. 34-42.

4. Панфилова А. П. Оценка ключевых компетентностей менеджеров в условиях перемен // Менеджмент XXI века: стратегии, технологии, человеческие ресурсы : сб. науч. ст. - СПб. : ООО «Книжный Дом», 2009. - С. 32-37.

5. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация - М.: Когнито-центр, 2002. - 394 с.

6. Основы теории коммуникации: учеб. / под ред. проф. М.А. Василика. - М.: Гардарики, 2003.

AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY

Kolishchuk O.V.

The Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Introduction. It is generally accepted that the main engine for the development of innovation is industry, especially - mechanical engineering and instrumentation.

With the independence of Ukraine, for 28 years there has been a decline in domestic industry - a component of the real sector of the economy. Numerous reforms have not been able to change the negative vector of development, which has led to the transformation of our state from industrial to agro-industrial. The country's government would need to develop the powerful production capabilities that remained after the collapse of the Soviet Union. By privatizing industrial enterprises, the Ukrainian government planned that the new owners would modernize production facilities, but this did not happen. For the most part, the new private owners did not upgrade or modernize their fixed assets, leading them to physical and moral deterioration.

Materials and methods. The methodological basis of the study is the theoretical provisions of the functioning of the innovative economy and methodological principles of state regulation of innovation processes. In the course of the research, scientific methods of analysis and synthesis were used - in order to determine the main priority areas of innovative development of the economy of Ukraine.

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н., професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146